

GUTUNAK EUSKARAZ

Gure inguruaren euskalduntze bilakabidean, gauzarik sinpleenak egitea ahanzten zaigu sarri. Eta horrela, hainbat arlo uzten dugu ukitu eta euskaldundu gabe. Hauetariko bat gutunen arloa dateke.

Egin ditzagun kontuak. Zenbat gutun idazten dugu hilean edo eta urtean barrena? Adiskideei, gurasoei eta senideei; merkatal gutunak; aldizkarietara zuzenduriko gutunak. Zer esanik ez, horrelako kasuetan ere euskara erabili behar dugula uste dut. Baina, horrela egiten ote dugu? Oraintsu arte behintzat, sarri ikusi ukan dugu bestelakorik. Hitz egiterakoan etxean erabiltzen zen hizkuntza bakarra euskara izan, eta soldadutzan egonik gutunak erdaraz idaztea, normaltzat hartua izan da. Baina, zuzena ote da egoera hori? Normaltzat hartu behar ote dugu? Ez horixe!

Dena dela, gutunak euskaraz ongi idazteko, aurretik alfabetatze beharra dago. Hauxe dugu, hain zuzen, euskaldunok kultur bidean dugun lanbiderik premiatsuena: alfabetatzea.

Alfabetatzeaz gain gutunak idazterakoan, ba da, ordea, bestelako arazorik, eta ondoko hauxe da: Inguruko hizkuntzetan gutunetan erabiltzen diren hasteko eta bukatzeko moduak normaldurik daude. Era honetan, eredu batzu daude, eta gutuna idazten ari denak, gehiegirik pentsatu gabe, nola hasi eta bukatu behar duen da daki. Hori abantaila handia da, zeren jende arruntak ez baitu esaldi bikain eta egoikiak asmatzeko gaitasunik.

Gauzak horrela daudelarik, eta erdal poeta batek zioenez "bidea ibiliz egiten dela" kontutan harturik, nik neuk ere

horrelako eredu batzu proposatuko ditut, jendeak non aukera ukan dezan. Eta lehen urrats batez, bi multzotan sailkatuko ditut gutunak:

- a) Adiskide edo senideen arteko gutunak.
- b) Merkatal gutunak.

Eta artikuluxka honetan lehen multzoko gutunetarako ereduak aurkeztuko ditut. Besterik gabe, beraz, hona hemen zenbait hasteko eta bukatzeko era.

Donostiatik, 1976.eko otsailaren 20an.

Gasteizetik, 1976.-II-20.

Baionā, 1976.-II-20

Hasteko ereduak:

- Kaisu adiskideori.
- Adiskideori, agur.
- Emazte maiteori, agur.
- Kaisu adiskideok.
- Adiskideok, agur.
- Guraso maiteok, agur.

Bukatzeko ereduak:

Besterik gabe, zure erantzunaren zain geratzen naiz. Bitartean, har ezazu besarkada handi bat zeure adiskideonen-gandik.

Goraintzirik beroenak adiskide guztiei eta musuak haurrei. Besarkada beroak.

Goraintziak ezagunei eta besarkada beroak zuri. Ahanzten ez zaituen.

J. R. Etxebarria